

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΗΣΙΑΣ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Τὰ διάφορα ἐνόματά τους. Ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν πρώτων χριστιανῶν. Ἡ «Ἀγάπης», τὸ «φιλικὴ τῆς Εἰρήνης» καὶ οἱ ἔθνηκοι. Οἱ ἀσκηταί. Στὰ χρόνια τῶν διωγμῶν. Διακρίσεις χιλιάδες μάρτυρες. Τὰ θυσεῖα δειπνα. Ὁ Ἀντίχριστος. Τὸ μαρτύριο τῶν Ἐπισκόπων Ἱεροσολύμων. Ἀσέβητος ἀπὸ ἀνθρώπινα κέκαλα! Ἡ Θεβαδικὴ λεγεών. «Ἐ» τὸτα νικά!» Ὁ θριαμβὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ ἱστορία τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων εἶνε ποῦ ἐνδιαφέροντα καὶ εἶνε κεφάλαια δραματικώτατα. Τὸ ὄνομα «Χριστιανὸς» ἔπλεον οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἀντιόχεια, 41 ἔτη μετὰ τῆς Θεῆς Σαῦραφια. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ μετεχειρίζοντο πρὸς ἀλλήλους διάφορες ἄλλες ὁνομασίες, π. χ. ἐκλεκτοὶ, ἀδελφοί, ἅγιοι, πιστεύων, πιστοί, ναυωγαίος, ἱερός, γνωστικός, ἀριστοφόρος, θεοφόρος κ.λπ.

Τὰ ἔθιμα τῶν πρώτων χριστιανῶν παρουσιάζουν περιέργω φαινόμενα στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ φιλόσοφος Ῥοιγένης γράφει: «Οἱ δώδεκα φτωχοὶ παρὰδὲς εἶχαν πραγματοποιήσει τὸ ὄραϊο δειγρο τοῦ Πλάτωνος: Μῆσα σ' ἕνα λαὸ ἀγαμέμματο καὶ ἀπλοῖκο, λαὸ πὺ ἀγνοοῖσε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς Φιλοσοφίας, οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ εἶχαν ἰδρύσει μὴ δημοκρατικὴ σοφώτερη καὶ τελειότερη ἀπὸ τὴς δημοκρατίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης!».

Ἀπὸ δὲς τὴς ἀρχαίης πρῶτες Ἐκκλησίες, ἡ πὺ δοργανωμένη ἦταν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἱερουσαλῆμ. Ἡ Πρῶτη καὶ ἡ Ἐπαρχιατικὴ γίνονταν μὴ ἀπόλυτῆ τάξε. Οἱ πιστοὶ ἐπιγρῶναν στοὺς ναοὺς ἐμὲ ἐνότητα καρδίας καὶ πνεύματος. Συνήθως ἐφωγῶν πολλοὶ μαζί, στὰ περιήφια «γεμῖατα τῆς Ἀγάπης». Ὅσο ἀπὸ τοὺς πρώτους χριστιανῶν εἶχαν χτήματα, τὰ πῶντο λούσαν κ' εἶδαν τὸ ἀντίτιμο στοὺς Ἀποστόλους, γιὰ νὰ τὸ μοιράσουν σ' ἐκείνους πὺ εἶχαν ἀνάγκη. Καὶ χριστιανὸς ἐθεωροῦσε τὸν ἄλλο ἀδελφὸ, ὅτι εἶχε καθεὺς δὲν τὸ θεωροῦσε δικὸν τὸν χτήμα, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν μεγάλων καταπληκτικῶν. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἀποτελοῦσαν μὴ ἀδελφότητα, πὺ ζοῦσε σὲ πλήρη ψυχικὴ εὐνομία. Καὶ δὲς ἦσαν ἐτοιμοὶ γιὰ μαρτυρήσαν, νὰ θυσιαστοῦν ἰδίᾳ τὸ διδάκαλό τους.

Ἀπὸ κηρύγματα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου στὴν Ἱερουσαλῆμ ἐφωγῶν ὡς ἀποτέλεσμα ν' ἀσπασθῶν τὸ χριστιανισμὸ 8.000 ἄνθρωποι σὲ μὴ μῆρα! Οἱ χριστιανοὶ στὴν Ἱερουσαλῆμ ἀριθμοῦντο σὲ πολλὰς μυριάδες πψῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκκλησία πὺ ἰδύθησαν στὰ μέρη τῶν «ἐθνικῶν» (δηλ. τῶν εἰδωλολατρῶν) στὴν Ἑλλάδα, στὴν Ἀσία, στὴν Δύση δὲν καθυστεροῦσαν.

Οἱ «ἐθνικοὶ» ὑπεβάλλοντο σὲ μεγάλης δοκιμασίας πρὸν γίνων δεκτοὶ ὡς χριστιανοί. Κατὰ τὴς πρῶτες ὀκτὼ μῆρες μετὰ τῆς βάπτισις τοὺς φοροῦσαν «ἐκκοχιτῶνας», ὡς σύμβολο ἀγνότητος. Καὶ, χωρὶς νὰ λαμβάνεται ἴπ' ὄφην ἡ ἡλικία τους, τὸς ὄνομαζαν βλοῦς ἐπαίδων. Καὶ πρῶτα μὴ ἐμοιζῶσαν σὺν παιδιὰ γιὰ τὴ σεμνότητά τους καὶ τὴν παιδικὴ τους ἀδωότητα!... Ἡ πρῶτη καὶ κριωτέρη ἀσχολία τῶν χριστιανῶν ἦταν ἡ προσεχὴ. Προσεχόνταν ὅλοι μαζί, πρὸ πάντων τὸ πρῶτ καὶ τὸ βράδυ. Μετὰ τὴν προσεχὴ, ἀλλὰζαν συνήθως τὸ ἐφιλημα τῆς Εἰρήνης. Τὸ συμβολικὸ αὐτὸ ἐφιλημα οἱ ἔθνηκοι — πὺ τὰ ἐφωγῶν ὅλα μετὰ τὴ δικὴ τους ἀντίληψη — τὸ ἐξηγοῦσαν ὡς ἀγκύλισμα αἰσχρότητος! Ἐπειδὴ αὐτοὶ ἐτελοῦσαν τὰ Κρόνια, τὰ Βάκχια καὶ τὰ ἄλλα αἰσχροῦ ὄργια τῆς Διμήτηρος καὶ τῆς Κυβέλης, ἐνόμιζαν ὅτι καὶ οἱ χριστιανοὶ ἔκαναν τὰ ἴδια στοὺς ναοὺς τῶν.

Ἄλλη εἰσεθὴς πράξις πὺ οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐτελοῦσαν αὐτοῦτῶ, ἦταν ἡ νηστεία. Στὴς ἡμέρες τῆς νηστείας δὲν ἐφωγῶν παρὰ χόρτα ἀλάδωτα, δὲν ἐπιγῶν παρὰ νερὸ. Ἡ ἐγκρατεία τῶν ἐφωγῶν πολλὰς φορὰς σὲ νὰ ζοῦν μῆρες ὀκλήφους μόνον μετὰ νερὸ. Ἀπὸ τὰ σῆατῖα τῶν πρώτων χριστιανῶν ἔλειπε ὁ χρισὸς καὶ ὁ ὄργουος, τὰ πολυτελεῖ ἐπιπλά καὶ ὑφάσματα. Ὅλα ἦσαν ἀπλά, φτωχικά, πρωτογενῆ... Κατηργήσαν τὰ πλοῖα ὄργια, τὴς μνηοδίας, τὰ στολίσια, κάδε ἐξωτερικὴ ἐπίδειξις. Ζοῦσαν πρὸς ἀνθρώπων ἐντέλως πνευματικοί... Ὁ πρῶτος ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανῶν παντρεύονταν, ἡ ἀγάμη μῆρας ἐθεωροῦτο κατὰστασις χριστιανικῆς τελειότητος. Ἐκείνοι πὺ ἤθελαν νὰ μείνουν ἄγαμοι, ἀποτραπιδόνταν σὲ μὴ ἔρημο καὶ ζοῦσαν ὡς ἀσκηταὶ μέσα σὲ σπηλιὰς ἢ καλύβες, τρεφόμενοι μετὰ ἄγρια χόρτα, χοιριάδες κ.λπ.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία εἶνε γεμῖατῶ ἀπὸ τὰ μαρτύρια τῶν πρώτων χριστιανῶν. Τραγωδίες ἀράντασις τραγικότητος διαδραματίζονταν στοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν. Καὶ τὶ δὲν τοὺς ἔκαναν; Ἡ ἔξορία, ὁ πολιτικὸς θάνατος, ἡ ἀτιμωσις, ὁ στιγματισμὸς μετὰ πυρῶμένο σίδερο σὲ

μέτωπο, ἡ ἐργασία μέσα σὲ μεταλλία, ὅπου ἐδοῦλεσαν ἀλυσσοδεμένοι (σὲ τέτοια πονηὰ καταδικάσθη καὶ ὁ Ἅγιος Βασίλειος), ἦσαν ἡ ἐλαφρότερες πονέες. Τὸ κρέμασμα ἀπὸ τὰ χέρια μετὰ φοβερὰ βάρη στὰ πόδια, τὸ δάρομο μετὰ ἐσθρῆες βέργες ἢ μετὰ λουριά πὺ εἶχαν μολυβένειες σφαίρες στὴς ἄφρες, τὸ στραγγουλίσμα τῶν μελῶν τῶν σώματος καὶ τὰ τέτοια ἦσαν παρὰ βασανιστήρια προκαταρκτικά, ἀλλὰ εἰσαγωγὴ σὲ θάνατο.

Ἐκφωγῶν τὰ θύματα τοὺς σὲν σταυροὶ καὶ ἐπειτα τοὺς ἄλλων ἐπάνω σὲ πυρῶμένες σφάρες, ἡ ἐπάνω σὲ τροχοῦ πὺ εἶχαν καρμὴ καὶ λεπίδες γύφου. Ἐσπάζαν τὰ δόντια τῶν μαρτύρων αὐτῶν τῆς Πίστεις, τοὺς ἔσκολοῦσαν τὰ νύχια, τοὺς ἐφωγῶν μέσα σὲ ζεματιστὸ λάδι, ἔφωγῶν στ' αὐτὰ τοὺς ἀναίτητο μολυβὶ! Ἀπὸ ἐσπάρων μὴ τέτοια ἀπανθρωπιά τὰ σώματά τους, ἐφωγῶν στὶς φοβερὰς πληγὰς τοὺς ἔφωδ καὶ ἀλάτι, καὶ ὅταν, ὅσπερ ἀπὸ κἀμψου καιροῦ, ἔκλειναν ἡ πληγὰς, οἱ βασανιστὲς ἐαναφωγῶν πάλι. Καὶ ὅταν τὸ δυστυχημὸν κοιφῶ τοὺς δὲν παρίστασαν περὶ παρὰ μὴ ἐκτεταμένη πληγῇ, οἱ δῆμοι τοὺς ἐπαιγῶν καὶ ἔτσι γυμνοῦσαν καὶ ἀμόρφουτους τοὺς ἐφωγῶν στὴ φυλακῇ, καὶ τοὺς ἐφωγῶν ἐπάνω σὲ σπασμένη γυαλιὰ καὶ μυτερὰ λιδιά! Καὶ τὰ φρικτὰ αὐτὰ σπῆνάντα δὲν ἐκράτησαν μῆνες ἢ χρόνια, ἀλλὰ τρεῖς ὀκλήφους αἰῶνες. Ἐνας ζοταμὸς αἵματος ἀπὸ κορμὰ πολλῶν μυριάδων μαρτύρων περὶ μῆρα ἀπὸ τὴν ἱστορία τοῦ χριστιανισμοῦ. Τὴ βασιλεῖα Σάπορος Β' ἐναφωγῶν μῆρας μετὰ βασανιστήρια 200.000 χριστιανῶν. Σύνταροσις ἱστορικῶς Ρωμαίους, ὁ Τάκτος, γράφει:

«Τὸ θανάτο τους οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ μετέβαλαν σὲ παιγνίδι καὶ διασκεδάσι. Οἱ δῆμοὶ τους ἐσπάζων ἄλλους μετὰ δέματα ζῶων κ' εἶται τοὺς ἐφωγῶν τὰ σκυλιὰ ἄλλους τοὺς ἔδωσαν σὲ παλῶν, τοὺς ἀλείβων μετὰ ἰνὸν καὶ τοὺς ἐκαίγῶν γιὰ νὰ φωταγογῶσιν τοὺς νυκτερίνης τελετές τους. Ὁ Νέρων ἐφωταγογῶσι τὸν κῆπο τῶν μετὰ κρημὰ χριστιανῶν καὶ ἀπελάμβανε τὸν θέαμα πνευμένους μετὰ στήλη ἀματωδρόμων καὶ καθήμενος ἐπάνω σὲ ὄργια».

Οἱ χριστιανοὶ δὲν ἤθελαν νὰ λαβαῖνουν μέρος στὶς θυσίαι πὺ ἐγίνοντο γιὰ τὴν τῶν αυτοκρατόρων καὶ ἡ ἀνησις αὐτῆ ἐτιμωροῦτο μετὰ θάνατο, ὡς ἐσάχητῶ προδοσίας. Οἱ ἔθνηκοι ἐθεωροῦσαν τὴ Θεῖα Εὐχαριστία ὡς «θεῖοτῶ δειπνο» καὶ ἐφωγῶν ὅτι οἱ χριστιανοὶ τρῶνε σάρκας μικροῦ παιδιῶ καὶ πίνον τὸ αἷμα του. Τὴς «ἀγάπης», δηλ. τ' ἀδελφικὰ δειπνα πὺ ἔκαναν οἱ χριστιανοὶ τὴν ἡμέρα τῶν Χριστογενῶν, τὸ Πάσχα κ.λπ. οἱ ἔθνηκοι ὄνομαζαν κοιδιπόδιες αἰμομῆσις!... Τὸ μῆος τῶν ἐναντίων τῶν χριστιανῶν ἦταν τέτοιο, ὥστε πολλὰς φορὰς ἀφορμὴ ἤπτοσαν γιὰ νὰ κάνουν σφαγὰς. Π. χ. ὅταν γίνονταν σεμῶς ἡ ἔξορασις ἡ ἐπαθμία, οἱ Ρωμαῖοι μαζεύονταν στὴν Ἀγορὰ καὶ φῶνάζων:

— Χριστιανῶς ἀντὶ λεόνει! (δηλ. «Στὰ λεοντάρια τοὺς χριστιανούς!»)

Καὶ τ' ἄγρια θηρία ἐχόρτησαν ἀνθρώπινες σάρκες. Στοὺς χριστιανῶς ἔκαναν τόσο φοβερὴ ἐντύπωση οἱ ἐπὶ Νέρονος διωγμοί, ὥστε, ὅταν ὁ αἰμοβόρος αὐτὸς Αὐτοκράτωρ πέθανε, δὲν τὸ πίστεψαν καὶ ἐφωγῶν ὅτι ἀπεχρῶσαν μόνον σὲν Εἰρήφῶν, καὶ δὲν θὰ ἐναφωγῶν ἀπὸ κεί ὡς Ἀντίχριστος!... Ἄλλος χριστιανοδοκτικὴς Αὐτοκράτωρ ἦταν καὶ ὁ Δομιτιανός, ὁ ὅποιος ἐθανάτωσε μετὰ βασανιστήρια καὶ τὸν ἀνηψιὸ τὸν Φλάβιο Κλήμεντα, ἐπειδὴ εἶχε βαπτιστῶ χριστιανός... Στὸν καιροῦ τὸν Τραϊανὸν (98 μ. Χ.) ἡ κατὰ τῶν χριστιανῶν καταδίωξις ἐγίνε τακτικώτερη, δηλαδὴ ἐνομομοποιήθη. Ὁ Τραϊανὸς διέταξε καὶ ἐφωγῶν τὸν Ἰγνάτιο, Ἐπίσκοπο Ἀντιόχειας, στὴν Ρώμη. Χωρὶς καμμιὰ διαδικασίαν διέταξε νὰ σαλπῶσιν συναγεμῶ τὸ λαὸ σὲ ἀμφιθέατρο καὶ ἐκεῖ ἐφωγῶν τὸν Ἐπίσκοπο σὲ ἄγρια θηρία... Ἐπειτα διέταξε καὶ ἐφωγῶν τὸν Ἐπίσκοπο Ἱεροσολύμων Σιμεῶνα, ἡλικίας 120 ἐτῶν. Ὁ Σιμεῶν ἐστάθη ἀπέναντι τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ θάρρους καὶ εἶπε:

— Πῶρ καὶ σταυροῦ, καὶ θηρίων δδόντες, καὶ σκοπομῶς ὄστέων, καὶ σπηκῶται μελῶν, ἀέσωμὸς ὄλου τοῦ σώματος, κολάσιος τοῦ διαβόλου ἐν ἐμὲ ἄς ἔλθουν μόνον ἰνα Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπαύω!

Καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σιμεῶν πέθανε ἐπάνω σὲν σταυροῦ... Ἐπειτα ἐφωγῶν στὴ Σιμόνη τὸν Ἐπίσκοπο Πολιθακρο, τὸν τελευταῖο μαθητῶ τῶν Ἀποστόλων. Καὶ οἱ δύο ἦσαν σοφοί, Ἐλληνομαθεῖς.

Ὅταν ἀνέβη σὲν θρόνο τῆς Ρώμης ὁ Δέσιος (στὰ 249 μ. Χ.) ἀπεφάσισε τὴν ὀκλήτῶ καταστροφῆ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ σῶσιμο τῶν χριστιανῶν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ

ΜΙΑ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΡΩΝΟΣ

Όπως θά ξέρετε, ο πιο θηριώδης από όλους τους Ρωμαίους αυτοκράτορες ήταν ο Νέρων. Όμως αυτός ηγεμόνας εφάρετο με τόσο τυραννικήτητα στους υπηκόους του, ώστε πολλές φορές είχαν επιχειρήσει να τον δολοφονήσουν. Μια από τις άποχημένες αυτές απόπειρες έγινε και η ακόλουθη, η οποία έμεινε χωρίς στην έκπολιότητα τα του διοργανωτού της.

Κάποιος έπιφανής Ρωμαίος, μαζί με μερικούς άλλους φίλους του, είχε διοργανώσει εναντίον του Νέρωνος μια συνωμοσία, της οποίας είχαν καθοριστεί όλες η λεπτομέρειες. Την παραμονή όμως της ημέρας που οι συνωμοτίες θά έβηταν σ' ενέργεια τα σχέδιά τους, ο άρχηγός τους, πληγνώντας στον Ίππόδρομο, άντάμωσε στο δρόμο κάποιο δυστυχισμένο δούλο που τον έφεραν οι στρατιώτες δεμένον στ' άνακτορα του Νέρωνος. Ο άρχηγός των συνωμοτών λυπήθηκε τον κακότυχο δούλο. Σκέφτηκε σέ τι μαρτύρια θά τον υπέβαλε ο Νέρων. Συζητημένος λοιπόν καθώς ήταν παραμέρισε τους στρατιώτες, πλησίασε το δούλο και του ψιθύρισε σ' ατί, χωρίς να τον άκούση κανείς:

— Έχε έπιμονή... Άδριο θάσαι έλευθερος και θά μ' εύγνωμογής!...

Ο άθλιος δούλος, άντι να κρατήση το μυστικό για τον έαυτό του, ένόμιε ότι θά ξεσηκωνίεζε τον αυτοκράτορα, άν το έρανέμενος. Έλπε λοιπόν στον Νέρωνα τι του ψιθύρισε στο δρόμο ο έπιφανής Ρωμαίος.

Ο Νέρων όμως δεν ήταν γενναίωφης αυτοκράτορας. Παρέδωσε κατά πρώτον τον καταδότη στα θηρία κ' ακολουθώς έδωσε διαταγή να συλλάβουν και να θανατώσουν τον άρχηγό της συνωμοσίας.

Έτσι κ' έγινε πράγματι. Ο άρχισυνωμοτής ανελέηδη και κατεσφάγη. Οι άλλοι συνωμοτίες, πληροφορηθέντες το γεγονός, έφυγασηθήσαν και δεν έτόλμησαν να κινήθουν. Και ο Νέρων έξασολήθηκε να άρχιζή μεχός στον τέλει έπαισο κ' αυτός υπό τα πλιγματα πλέον συνετών συνωμοτών.

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Πάσχω, πασχίζω, εφεινώ, πονώ, ζητώ, γιφείω το φάρμακο της λησμονιάς δεν ήμπορώ να εύρω.

Τι μ' όφειλε η άνοιξη, τα δέντρα κ' άν άνθίζουν, άφού τα μάτια π' αγαπώ δεν θέλουν να με δοΐνε.

Τα βάσανά μου είνε πολλά, σάν του γαλιού την άμμο, μα σάν μου τάστειλε ο Θεός ήτα μπορώ να κάμω.

Τα βάσανά μου είνε πολλά, σάν του βουνού το χιόνι, ώστε να λυσοθ το πλιθό, κινούργιο το πλακώνει.

νών. Τότε έγιναν φοβερά πράγματα. Ο θάνατος ήταν η συνηθεστέρα τιμωρία, ιδίως των Έπισκόπων. Μέσα στίς φρικτές της Ρώμης ήσαν 300 χριστιανώ. Ο Αυτοκράτορ τους διάταξε να θυσιάσουν στα είδωλα, και, επειδή έκείνοι άφνήθηκαν, τους έφοριξε σ' ένα φλεγόμενη άσβεστοκάμνο, όπου τα κόκκαλά τους άνακατεΐθηκαν με τον άσβέστη και έσχημάτισαν μια άσπρη μάζα. Με αυτήν οι Ρωμαίοι άσπαιραν τά σπία τους!...

Στά χρόνια του Διοκλητιανού η χριστιανομαχία έγινε άγριότερη. Τότε έμαρτύρησε και ο Άγιος Γεώργιος, ο Τροπαιοφόρος, χιλιαρχός το αξίωμα.

Στά χρόνια του Μαξιμιανού έδωσανίστη μέσα στί φυλακή, στή Θεσσαλονίκη, ο Άγιος Δημήτριος, ο έπακλής μυροβλήτης. Ο Έλλην συγγραφέας της «Εκκλησιαστικής Ιστορίας» Διομήδης Κυριακός, γράφει:

«...Έπι των τελευταίων τούτων διαγωνών παρεδθήσαν εις τον θάνατον μεγάλα πλιθή χριστιανών, όσα ποτέ άλλοτε, και έφυρπολήθησαν όλόκληρα χωρίς κατοικουμένα από χριστιανούς... Μόνον εις την Αίγυπτον έμαρτύρησαν 10 χιλιάδες. Ήρώλητος πολλήν χριστιανών, εν Φρυγία, έφροπόλησθ μεθ' όλου του πληθυσμού. Έπι Διοκλητιανού κατεσφάγη δόλοκληρος λεγών, η λεγομένη Θηβαΐκη λεγών, επειδή, ευδυσκομένη εν πορεία και διαταχθείσα να θυσιάση εις τα είδωλα, ήρηθή. Εις την Βρετανίαν έσφάγη η βασίλισσα Ουδώρα και 11 χιλιάδες παθόνου!...

Τέλος, έπι Αυτοκράτορος Κωνσταντίνου, (312 μ. Χ.), (ο όποιος είνε στον οφρανό λάμπον το σημείο του Σταυρού με τη φωτεινή έπιγραφη «Εν τούτω νικάς»), έπασαν οι διαγωμί. Ο χριστιανισμός είχε θριαμβείσει! Ο πολιτισμός κόμος της Ρώμης και της Έλλάδος έδέχετο τη διδασκαλία του Γεννηθέντος στή φάτη της Βηθλεέμ πρό τριών αλώνων.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΕΟΝΙΚΗ

Κουρασμένος από τις φροντίδες της ημέρας, έγειρε άπάνω στο βασιλικό κρεβάτι ο Πανσανίας, ο ξεκουσμένος κινητής των Πλαταιών, το κάπνισμα και το καμάρι των Έλλήνων, ζήτωντας λίγη άνάπαυσι. Για λίγη ώρα έμεινε άκίνητος, μη μπορώντας να διώξη άπ' το νοΐ του τις σκέψεις της προδοσίας που σχεδίαζε.

Έπειτα άρχισε να στριφογυρίη σάν φειδι στα μαλακά στρώματα και στα ποικιλιένια προσκεφάλια. Έπειδή δεν μπορούσε να του κολήση ύπνος με κανέναν τρόπο, άνασπώθηκε στο κρεβάτι του, σφίγγοντας μέσα στα χέρια του το κεφάλι του, που τον έπνοουσε δυνατά.

Τα μεσάνυχτα είχαν περάσει. Κανένα άστέρι δεν έφωτανόν στον οφρανό και παντού άπλώνονταν το σκοτάδι. Ο άέρας φουούσε κινωσιμένος ζήτωντας να σινεπάγη στον τρελό δρόμο του τη σκηπή που στέγαζε εκείνη τη νύχτα το ένδοξότερο τέκνο της Έλλάδος.

Τα κίματα έρχόνταν άπ' τη θάλασσα μ' όρημ και ξεσοτούσαν άπάνω στους βράχους.

Ο Πανσανίας έντόνωσε τ' αΐτιά του σάν να περιμένε κάποιον, που άργούσε να φανή. Έπειδή το πολύ φως τον έπειράζε, σπρώθηκε άπ' τη θέσι του, πλησίασε στή λυχνία που κρημόταν άντίκρου του και κατέβασε το φυτίλι. Έπειτα πήγε και κάθησε κοντά στην πόρτα με προσοχή.

Τίποτε άλλο δεν άκούονταν έκτός από τη βοή του νερού κ' από το φέσιμα του άνέμου που μασιγόνε το φλογισμένο πρόσωπο του. Σέ λίγο ξανακάθισε στο κρεβάτι του ψιθύριζοντας:

— Άκούμα δεν ήθε... Μα γιατί άργει τόσο;...

Και πραγματικά κάποιον έπεριμενε, γιατί μέσα στην ψυχή του είχε φοιλήσει ο έρωτας. Αδώς που σκόπευε να παραδώση αιχμάλωτη την Έλλάδα στα χέρια των έθρων της, σέρνονταν τώρα στα πόδια μιάς γυναίκας, της Κλεονίκης.

Η Κλεονίκη ήταν η φωσότερη κόρη του Βαζαντιού, το πιο άκριθό μαργαριτάρι, το πιο μορμένο λουλούδι. Μια μέρα πέφισε τυχαία μαφωστά άπ' τον Πανσανία κ' ο δοξασμένος στρατηγός άπ' την πρώτη στιγμή που την είνε αισθήθηκε άκατανίρητο πάθος πρός αυτήν. «Όλη η σκέψη μου τώρα σ' αυτήν ήταν άμερωμένη, όλη του η ζωή δεν είχε καμιά αξία χωρίς αυτήν...

Έκείνη, καθώς ήταν φάφροση, δεν άργησε να άνταποκριθί στον έρωτά του, δεν έδίστασε να του χαρίση την καρδιά της, που δεν την είχε δώσει πριν άλλου ποηνά.

Ός τώρα δεν είχαν ίδωθί παρά μόνον λίγες στιγμές. Άπόψε όμως του είχε έπισηθί πως θάρχόταν στή σκηπή του και θά τον έβρισκε για να περάσουν όλη τη νύχτα μαζί, μακριά από τα φθονερά μάτια των άνθρώπων.

Γ' αυτό κ' ο Πανσανίας την έπεριμενε με τόση λαχτάρα κ' έννοιωθε σιγα-σιγα ένα μούδιμα στο κορμί και μια γλυκεία συγκίνηση στή ψυχή. Και μέσα σ' αυτές τις όνειρετές σκέψεις έκλεισε το βλέφαρα άβέλα του κ' έγειρε άποκαμμένος στο προσκεφάλι...

Ύστερα από λίγο βήματα άκούστηκαν κοντά στή φωτισμένη σκηπή. Ήταν η Κλεονίκη που έρχόταν συνουδειμένη από έναν έμπιστο σωματοφύλακα του άγαπημένου της. Όταν έπλησιασαν στή πόρτα, έκείνος άπομαρζήθηκε άμύλητος κ' εκείνη μπηκε μέσα έλαφροσάβντας.

Έλθε το φίλο της, που ήταν έαυλωμένος στο κρεβάτι, και στάθηκε λίγο να τον μακαρώσει.

— Τί ώραίος που είνε! έλπε με το νοΐ της.

Δέν μπορούσε όμως να προχωρήση, γιατί την κρατούσε κάποια αλόκοχη ταραχή, κάποιο συναισθημα ντροπής. Τα νονάτά της είχαν λυγισεί. Δέν τολμούσε ούτε μιάς, ούτε πιασών να πη, παρά μόνο στεκόταν εκεί άναποφάσιστη, τρέμοντας άπάνω στα πόδια της...

Σέ μια στιγμή ο στρατηγός ένικήθηκε άπάνω στο στρώμα του και χαμογέλασε, επειδή ίσως έβλεπε κανένα άμωρονο άνεμο. Εκείνη νόμιε τότε πως ζήτωνσε και ώρησε άπάνω του, τρελλή άπ' τη χαρά και την ευτυχία. Άλλά στήν όρημη της έφοριξε κάτω τη λυχνία κ' έδοθε το φως. Αιέσιος άπλώθηκε σκοτάδι σ' όλη τη σκηπή. Ο Πανσανίας, που είχε άκίνητος προηγουμένως τον κόρτο, ζήτωνσε και πετάρχη άπάνω τρωμαγμένος...

Η πρώτη ιδέα που του πέλασε άπ' το νοΐ, μέσα σ' έκεινο το σκοτάδι, ήταν πως είχαν έφθει να τον σκοτώσουν έχθροι και πως κινδύνευε η ζωή του.

Χωρίς να συλλογισθί τίποτε, χωρίς ν' άντιληφθί τίποτε, χωρίς νάχη συναισθημα της πρόξέως του, άραξε το έφρος του κ' άρχισε να χωνιά δ-που τήχη. Η δυστυχισμένη Κλεονίκη έπαισε κάτω νεκρή, σφαγμένη σάν άνή!...

